

**TÜRKİYE'DE SİYASİ PARTİLER DEMOKRASİSİNİN
TEMEL SORUNU OLARAK PARTİ İÇİ DEMOKRASİ**

ÖDEMELİ İSTEME VE GENEL DAĞITIM

YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.

Strasburg Caddesi No: 31/A 06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel : 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

Şube: Abide-i Hürriyet Cad. No: 158 34381 Şişli / İSTANBUL

Tel: 0 (212) 234 50 56 (57) Pbx Faks: 0 (212) 234 50 58

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr <http://www.yetkin.com.tr>

Yaymevi Sertifika No: 47453

Yayın Kodu: ISBN 978-605-05-1911-2

© Yetkin Yayınları 2024

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayıncılık Sistemleri

Baskı: YETKİN BASIMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 75879

Dr. Öğr. Üyesi Semih Batur KAYA

**TÜRKİYE'DE SİYASİ PARTİLER
DEMOKRASİNİN TEMEL
SORUNU OLARAK PARTİ İÇİ
DEMOKRASİ**

Ankara 2024

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
GİRİŞ	13
BİRİNCİ BÖLÜM	15
KURAMSAL BAĞLAM	15
I. Siyasi partiler: Kavram ve Fonksiyon	15
A. Kavram	15
B. Fonksiyon	18
C. Siyasi Partiler Hukukunun Doğuşu	20
D. Karşılaştırmalı Hukukta Siyasi Parti Kavramı	21
E. Karşılaştırmalı Hukuksal Düzenlemeler	23
II. Demokrasi İçi ve Demokrasi Dışı Siyasi Partiler	25
A. Demokratik Siyasi Parti	25
B. Demokrasi Dışı Siyasi Parti	29
1. İdeolojik Zeminin Çerçevesi	29
a. Otoriterlik	29
b. Totaliterlik	34
2. Siyasal Örgütlenme Formları	39
a. Genel Görünüm ve Yasaklar	39
b. Sosyalist Partiler	41
c. Komünist Partiler	41
d. Faşist Partiler	43
e. Tek Parti Sistemlerinin Genel Görünümü ve Türkiye Örneği	44
III. Neden Siyasal Partiler Demokrasisi?	48
IV. Parti İçi Demokrasi: Kavram, İlke ve Kurumlar	53
A. <i>A Priori</i> Bir Yaklaşım: “Parti İçi” Kavram, İlke ve Araçlar	53

B.	Parti İçi Demokrasi Kavramı	55
1.	Kavram	55
2.	Yapısal ve İdeolojik Şartın Gerçekleşmesi Zorunluluğu.....	58
3.	Parti İçi Demokrasi Neden Gerekli?	60
4.	Parti İçi Demokrasinin Şartları.....	64
a.	Siyasal Katılım.....	64
b.	Rekabet.....	66
c.	Temsil.....	67
d.	Hesapverebilirlik	68
e.	Şeffaflık	70
C.	Parti İçi Demokrasinin Demokratiklik Değeri: Demokrasi Modellemeleri Karşısında Parti İçi Demokrasi	71
1.	Demokrasinin Anayasal İmkânları	71
2.	Anayasanın Demokrasi İmkânı: Poliarşi.....	74
3.	Demokrasi Modelleri	76
a.	Doğrudan Demokrasi.....	76
b.	Temsili Demokrasi	77
c.	Müzakereci Demokrasi	79
4.	Modellemeler ve “Müzakereci Parti İçi Demokrasi” Modeli	82
5.	Değerlendirme: Parti İçi Ortaklık Demokrasisi	85

İKİNCİ BÖLÜM..... 87

TÜRKİYE’DE PARTİ İÇİ DEMOKRASİ: SORUNLAR VE ÖNERİLER 87

I. Türk Demokrasisinin Kısa Bir Portresi ve Konumunun Tespiti 87

A.	Steven Levitsky ve Lucan A. Way Sınıflandırması: “Rekabetçi Otoriterizm”	87
B.	Guillermo O’Donnell Sınıflandırması: “Delegasyoncu Demokrasi”	90
C.	Üst Bir Sınıflandırma Olarak “Eksik Demokrasi”ler.....	92
D.	Değerlendirme: Türkiye’de Demokrasi	95

II. Türkiye’de Parti İçi Demokrasiyi Etkileyen Mega Faktörler	106
A. Hukuk İçi Faktörler ve Etki Güçleri	106
1. Kuvvetler Ayrılığı Sorunu.....	106
2. Hukuk Devleti Sorunu	108
3. Demokrasi Sorunu	111
4. Parti İçi Demokrasiye Etki Güçleri.....	116
B. Hukuk Dışı Faktörler ve Etki Güçleri.....	117
1. Siyasal Kültür.....	117
2. İktidarın Kişiselleşmesi.....	121
3. Oligarşik Eğilim	124
4. Siyasal Yozlaşma.....	127
5. Getiri: Tek Parti Devletine Doğru	129
III. Türkiye’de Parti İçi Demokrasi.....	132
A. Siyasi Parti Kavramı.....	132
B. Parti İçi Demokrasinin Hukuksal Gerekliliği: Türkiye Bağlamı	134
1. Parti İçi Demokrasi	134
2. Parti İçi Demokrasinin Hukuksal Zemini.....	136
3. Türkiye’de Siyasi Partilerdeki Lider Sultası Sorunu.....	138
C. Parti İçi Demokrasinin Önündeki Yapısal Sorunlar	141
1. Örgütlenmeye Dair Yapı ve Anlayış Sorunu.....	141
2. Üyeliğe Dair Yapı ve Anlayış Sorunu	143
3. Parti İçi Seçimlere Dair Yapı ve Anlayış Sorunu	145
4. Aday Belirlemeye Dair Yapı ve Anlayış Sorunu.....	146
5. Kongrelere Dair Yapı ve Anlayış Sorunu	157
6. Delegeliğe Dair Yapı ve Anlayış Sorunu	158
7. Parti Disiplinine Dair Yapı ve Anlayış Sorunu	160
IV. Türkiye’de Parti İçi Demokrasiyi Gerçekleştirmenin Hukuksal Yolları.....	162
A. Anayasal Düzeyde.....	162

B.	2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu Düzeyinde	166
1.	Parti Örgütlenmesi	168
2.	Parti Üyeliği ve Delegation	171
3.	Parti İçi Seçimler	173
4.	Parti Disiplini	178
5.	Adayların Tespiti	181
C.	Seçim Kanunu	183
V.	Türkiye’de Parti İçi Demokrasi Lehine	
	Geliştirilebilecek Hukuksal Yaptırımlar	187
A.	1982 Anayasasının Parti Kapatma Modeli	187
B.	Anayasa Mahkemesinin Takdir Yetkisi	189
C.	Kapatılmanın Alternatifi Olarak Devlet Yardımından Kesilmesi Yaptırımı	191
D.	Anayasa Mahkemesinin Siyasi Parti Kapatmaya Karşı Tutumu: Kısa Bir Çerçeve	192
E.	Parti İçi Demokrasi İlkelerine Aykırılığın Yaptırımı Kapatma Olabilir Mi?	195
1.	Ön Mesele: Kısa Bir Çerçeve Olarak Demokrasi	195
2.	Parti Kapatmadaki İkilem ve Parti İçi Demokrasi	200
	SONUÇ	211
	KAYNAKÇA	213

KAYNAKÇA

Abdulahkimoğulları Erdal, “Türkiye’de Siyasi Partilerin Kapatılması Rejimi”, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Sakarya 2000.

Acar Yusuf ve Assiye Aka, “İdeolojik Körlüğün Siyasi Parti Üyeleri Üzerinde Yansıması”, Journal of Awareness, C. 5, S. 2, 2020, 179-200.

Akartürk Ekrem Ali, “Avrupa Hukukuna Uyum Süreci Açısından 1982 Anayasası’nda Siyasi parti Yasakları”, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul 2002.

Akat Asaf Savaş, Sosyal Demokrasi Gündemi, Armoni Yayınları, İstanbul 1991.

Akgül Mehmet Emin, “Kuvvetler Ayrılığı İlkesinin Dönüşümü ve Günümüz Demokratik Rejimlerindeki Anlamı”, Ankara Barosu Dergisi, Y. 68, S. 4, 2010, 79-101.

Akgün Birol, “Türkiye’de Devletçi Siyasal Kültür ve Demokratik Konsolidasyon Sorunu”, Demokrasi Platformu, Y. 4, S. 14, Bahar 2008, 1-20.

Akyazan A. Emrah, “1982 Anayasası’na Göre Siyasi Partilerin Kapatılması”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 65, 2006, 247-276.

Akyol Şener, Siyasi Partiler Yasası- TÜSİAD “Demokratik Standartların Yükseltilmesi Paketi” Tartışma Toplantıları Dizisi – 1, İstanbul Mayıs 1997.

Albayrak Orhan, “Parti Üyelerinin Siyasi Katılım Düzeyi: İstanbul AK Parti ve CHP Örneği”, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul 2020.

Algan Bülent, “Dissolution of Political Parties by the Constitutional Court in Turkey: An Everlasting Conflict Between the Court and the Parliament?”, AUHFD, C. 60, S. 4, 2011, 809-836.

Almond Gabriel A., “Introduction: A Functional Approach to Comparative Politics”, içinde The Politics of the Developing Areas, Ed. Gabriel A.

Almond ve James S. Coleman, Princeton University Press, New Jersey 1960, 3-64.

Almond Gabriel A. ve Sidney Verba, The Civic Culture, Priceton Legacy Library, Priceton ve New Jersey 1963.

Aliefendioğlu Yılmaz, “Siyasi partiler ve Sivil Toplum Örgütleri”, Anayasa Yargısı Dergisi, C. 16, 1999, 95-115.

Althusser Louis, “Komünist Parti’de Artık Devam Edemeyecek Olan Şey”, Birikim, S. 40, 41-73.

Altınbaş Selcen, “Türkiye’de Parti Yasaklarının Parti Kapatma Davaları Üzerinden Okunması”, Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C. 7, S. 1, 2019, 44-59.

Altıparmak Cüneyd, “Demokrasilerde Aday Belirleme Yöntemleri”, TBB Dergisi, S. 76, 2008, 355-376.

Anayurt Ömer, Anayasa Hukuku Genel Kısım, Seçkin Yayınları, 6. Baskı, Ankara 2023.

Andeweg Rudyb ve Jacques J. A. Thomassen, “Modes of Political Representation: Toward a New Typology”, Legislative Studies Quarterly, C. XXX, S. 4, 2005, 507-528.

Arendt Hannah, The Orgisins of Totalitarianism, Harcourt, 1966.

Arslan Zühtü, “Devletin Hukuku, Hukuk Devleti ve Özgürlük Sarkacı”, <https://hfsa-sempozyum.com/wp-content/uploads/2019/02/HFSA6-Arslan.pdf>, s. 54, Erişim Tarihi: 28.03.2024.

Atik T. Bülent, “Türkiye’de Siyasi partilerin Örgütlenmesi”, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Fakültesi Organizasyon ve İşletme Politikası Yüksek Lisans Programı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1994.

Babajan Tigran, Oligarchs, State Power and Mass Opinion, Linnaeus University Press, Vaxjö 2018, 163-164.

Balta Tahsin Bekir ve Hüseyin Nail Kubalı, “Türkiye’de Hukuk Devleti Anlayışı”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C. 15, S. 3, 1960, 1-10.

Balug Ricardo ve John Schwarzmantel, Democracy: A Reader, 2. Baskı, Columbia University, 2016.

Bartolini Stefano, “Electoral and Party Competition: Analytical Dimensions and Empirical Problems”, Ed. Eichard Gunther, Jose Ramon-Montero, Juan J. Linz, Political Parties: Old Concepts and New Challenges, Oxford University, 2002, 84-112.

Beetham David, “Authoritarianism and Democracy: Beyond Regime Types”, Comparative Democratization, C. 13, S. 2, 2015, 12-13.

Bentham Jeremy, Yasamanın İlkeleri, Çev. Barkın Asal, XII Levha, İstanbul 2011.

Berliner Daniel, “The Political Origins of Transparency”, The Journal of Politics, C. 76, S. 2, 2014, 479-491.

Bidner Chris ve Patrick Francois, “The Emergence of Political Accountability”, https://economics.ubc.ca/wp-content/uploads/sites/38/2013/05/pdf_paper_patrick-francois-emergence-political-accountability.pdf, s. 2, Erişim Tarihi 22.03.2024.

Bischoff Carina S., Political Competition and Contestability, Unpublished Doctoral Thesis, Florance, European University Institute, 2006.

Bohman James, Public Deliberation: Pluralism, Comlexity, and Democracy, The MIT Press, Cambridge 1996.

Bohman James ve William Rehg, “Introduction”, içinde Deliberative Democracy: Essays on Reason and Politics, Ed. James Bohman ve William Rehg, The MIT Press, Cambridge 1997, ix-2.

Bohman James, “The Coming of Age of Deliberative Democracy”, The Journal of Political Philosophy, C. 6, S. 4, 1998, 400-425.

Bourne Angela K., “Democratization and the Illegalization of Political Parties in Europe”, Democratization, C. 19, S. 6, 2012, 1065-1085.

Brennan Geoffrey ve Alan Hamlin, “On Political Representation”, B. J. Pol. S., S. 29, 1999, 109-127.

Brown Robert D., “Party Cleavages and Welfare Effort in the American States”, The American Political Science Review, C. 89, S. 1, 1995, 23-33.

Bulman-Pozen Jesica ve Miriam Seifter, “The Democracy Principle in State Constitutions”, Michigan Law Review, C. 119, 2021, 859-932.

Bulmer Elliot, Direct Democracy, International IDEA, Strömborg 2017.

Bulut Engin Çağdaş, “İdeolojinin Türk Hukukuna Yansıması: Komünizm Örneği (1923-1960)”, Akademik Bakış, C. 14, S: 27, 2020, 61-81.

Burak Begüm, “Turkish Political Culture and Civil Society: An Unsettling Coupling?”, *Alternatives Turkish of International Relations*, C. 10, S. 1, 2011, 59-71.

Calise Mauro, “The Personalization of Power”, *Romanian Political Science Review*, C. X, S. 4, 2010, 617-622.

Can Osman, “Parti İçi Demokrasi Yokluğu Siyasi Parti Kapatma Nedenidir!”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, C. 40, S. 1, 2023, 1-60.

Castaldo Antonio, “Popülizm and Competitive Authoritarianism in Turkey”, *Journal of Southeast European and Black Sea Studies*, C. 18, S. 2, 1-21, 2018.

Cavanaugh Kathleen ve Edel Hughes, “Rethinking What is Necessary in a Democratic Society: Militant Democracy and the Turkish State”, *Human Rights Quarterly*, C. 38, S. 3, 2016, 623-654.

Cerit Mehmet, “Siyasi partiler, Parti İçi Demokrasi ve Siyasal Elitler”, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2019.

Chambers Simone, *Reasonable Democracy: Jürgen Habermas and the Politics of Discourse*, Cornell University, 1996.

Cheibub Jose Antonio, Jennifer Gandhi ve James Raymond Vreeland, “Democracy and Dictatorship Revisted”, *Public Choice*, C. 143, 2010, 67-101.

Claudin Fernando, “İspanya Komünist Partisi’nde Bölünme”, Çev. Tarık Günersel, *Birikim*, S. 40, 9-41.

Coşkun Nilüfer, “Resmi İdeoloji ve Yargısal Aktivizm”, *DÜHFD*, C. 22, S. 36, 2017, 59-86.

Crook Richard C., “Legitimacy, Authority and the Transfer of Power in Ghana”, *Political Studies*, C. XXXV, 1987, 552-572.

Çakmak Cenap, “The Role of the Political Parties in the United States: Are They Becoming Obsolete”, *Ç. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 16, S. 1, 2007, 163-184.

Çelik İrfan, “Kuvvetler Ayrılığı: Bir İndirgeme ve Dönüşüm”, *Liberal Düşünce Dergisi*, Y. 16, S. 64, 2011, 135-159.

Çelikçi Abdül Samet ve Can Kakışım, “İtalyan Faşizmi ve Tarihsel Gelişimi”, *Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 1, S. 2, 2013, 83-99.

Çimen Hasan ve Selahaddin Bakan, “Türkiye’de Demokrasinin Gelişim Süreci Bakımından Dönemsel Kritiği”, *Birey ve Toplum*, C. 9, S. 17, 2019, 121-156.

Çoban Ali Rıza, Türkiye’de Hukuk Devleti Raporu, Liberal Perspektif Rapor, S. 18, Mart 2021.

Dahl Robert, *Polyarchy: Participation and Opposition*, Yale University Press, New Haven ve London 1971.

Dahl Robert, *Democracy and Its Critics*, Yale University Press, New Haven ve London 1989

Dahl Robert, *On Democracy*, Yale University Press, New Haven 1998.

Dahl Robert A., *On Political Equality*, Yale University Press, New Haven ve London 2006.

Dalton Russell J., Wilhelm Bürklin ve Andrew Drummond, “Public Opinion and Direct Democracy”, *Journal of Democracy*, C. 12, S. 4, 2001, 141-153.

Dalton Russell J., David M. Farrell ve Ian McAllister, *Political Parties and Democratic Linkage: How Parties Organize Democracy*, Oxford University Press, Oxford 2011.

Dalton Russell J., David M. Farrell ve Ian McAllister, “The Dynamics of Political Representation”, <https://sites.socsci.uci.edu/~rdalton/archive/Represent.pdf>, s. 24, Erişim Tarihi: 21.03.2024.

D’Elia Silvia, “Assessing the ‘Quality of Democracy’ in Turkey”, *Democracy and Security*, C. 12, S. 3, 2016, 183-198.

Demir Hüseyin, “The Role and Treatment of Political Parties in Liberal Democracies with Reference to the United Kingdom, Turkey and the European Convention on Human Rights”, *The University of Leeds Faculty of Law Philosophy of Doctor*, Leeds 2000.

Diamond Larry, “Elections Without Democracy: Thinking About Hybrid Regimes”, *Journal of Democracy*, C. 13, S. 2, 2002, 21-35.

Dikmen Caniklioğlu Meltem, *Anayasal Devlette Meşruiyet*, Yetkin Ankara 2010.

Doğan Bayram ve Ali Fuat Geyik, “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde Kuvvetler Ayrılığı”, *SDÜHFD*, C. 10, S. 2, 2020, 19-45.

Downs Anthony, *An Economic Theory of Democracy*, Harper and Row Publishers, New York 1957.

Drochon Hugo, “Robert Michels, the iron law of oligarchy and Dynamic Democracy”, *Constellations*, S. 27, 2020, 185-198.

Duverger Maurice, *Political Parties: Their Organization and Activity in the Modern State*, Çev. Barbara and Robert North, Methuen and Co. Ltd, London 1959.

Duverger Maurice, “Personalization of Power”, içinde *Comparative Government*, Ed. Jean Blondel, Macmillan Education, U. S. 1969, 112-116.

Duverger Maurice, *Seçimle Gelen Krallar*, Çev. Necati Erkurt, İstanbul 1986.

Duverger Maurice, *Siyasal Rejimler*, Çev. Teoman Tunçdoğan, İletişim Yayınları, Ankara Yıl Yok.

Dworkin Ronald, “Siyasal Anayasanın Ahlaki Temelleri”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, C. 28, 2011, 27-39.

Elster Jon, “Introduction”, içinde *Deliberative Democracy*, Ed. Jon Elster, Cambridge University Press, Cambridge 1998.

Epstein Leon D., *Political Parties in Western Democracies*, Transaction Publishers, New Brunswick ve London 2000.

Erdoğan Mustafa, *Başkanlık Sistemi, Latin Amerika Tecrübesi ve Türkiye*, *Liberal Perspektif Analiz*, S. 3, 2016.

Eroğul Cem, “Altıncı Anayasa Değişikliği”, *Mülkiye Dergisi*, C. 25, S. 231, 2002, 271-288.

Escobar Oliver, “Pluralism and Democratic Participation: What Kind of Citizen are Citizens Invited to be?”, *Contemporary Pragmatism*, C. 14, 2017, 416-438.

Esen Berk ve Şebnem Gümüşçü, “Rising Competitive Authoritarianism in Turkey”, *Third World Quarterly*, C. 37, S. 9, 2016, 1581-1606.

Esen Berk ve Şebnem Gümüşçü, “Why did Turkish Democracy Collapse? A Political Economy Account of AKP’s Authoritarianism”, *Party Politics*, C. XX, S. X, 2020, 1-17.

Frega Roberto, “The Wide View of Democracy”, *Thesis Eleven*, 140, 2017, 3-21.

Friedman Lawrence M., “Roads to Democracy”, Syracuse J. Int’l L. and Com., C. 33, S. 1, 2005, 51-69.

Gaus Daniel, Cludia Landwehr ve Rainer Schmalz-Bruns, “Defending Democracy against Technocracy and Populism: Deliberative Democracy’s Strengths and Challenges”, Constellations, S. 27, 2020, 335-347.

Giebler Heiko, Susan Banducci ve Sylvia Kritzing, “New Perspectives on Information and Electoral Competition”, Acta Polit, C. 52, 2017, 429-435.

Gökçe Ali Fuat, “Siyasi Partilerde Parti İçi Demokrasi ve Disiplin Algısı: Türkiye”, Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, C. 5, S. 9, 2013, 65-79.

Gören Zafer, “Erkler Ayrılığı İlkesi ve 2017 Anayasa Değişikliği İle Benimsenen Hükümet Sistemi”, İzmir Barosu Dergisi, Eylül 2019, 469- 489.

Gören Zafer, “Özgürlükçü Demokratik Düzen”, İzmir Barosu Dergisi, Mayıs 2021, 235-256.

Göze Ayferi, Liberal Marxiste Faşist Nasyonel Sosyalist ve Sosyal Devlet, 8. Baskı, Beta, İstanbul 2016.

Gözler Kemal, “Elveda Kuvvetler Ayrılığı, Elveda Anayasa: 10 Aralık 2016 Tarihli Anayasa Değişikliği Teklifi Hakkında Bir Eleştiri”, <https://www.anayasa.gen.tr/elveda-anayasa-v1.pdf>, Erişim Tarihi: 28.03.2024.

Gözler Kemal, “Demokrasi Nereye Gidiyor? Nerede Hata Yaptık?”, <https://www.anayasa.gen.tr/demokrasi-nereye-gidiyor.htm>, Erişim Tarihi: 29.03.2024.

Gray Philip W., Totalitarianism: The Basis, Routledge, 2023.

Grigoriadis Ioannis N., “Turkey’s Political Culture and Minorities”, Oxford University Balkan Society Workshop, London 2004.

Grusky Oscar ve George A. Miller, The Sociology of Organizations: Basic Studies, The Free Press, New York 1981.

Gunther Richard ve Larry Diamond, “Species of Political Parties: A New Typology”, Party Politics, C. 9, S. 2, 2003, 167-199.

Gutmann Amy, Democratic Education, Princeton University Press, Princeton ve New Jersey 1999.

Güçlü Ali Murat, “Internal Party Democracy in Turkey: Theory, Prospect and Problems”, Submitted to the of Social Sciences in partial fulfillment of the requirements for degree of Master of Arts, Sabancı University, January 2019.

Gülsoy M. Tevfik, “Demokrasilerde Siyasi parti Teşkilatı ve Parti İçi Demokrasi”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Genel Kamu Hukuku Bilim Dalı, Doktora Tezi, Konya 2000.

Gümüş Alev, “Eleştirel Kuramda Siyasi parti”, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2017.

Gürbüz Yaşar, Anayasalar, Filiz Kitabevi Yayınları, İstanbul 1981.

Hacker Pierre, Ivo Furman ve Kaya Akyıldız, “The Politics of Culture in ‘New Turkey’”, https://edinburghuniversitypress.com/pub/media/resources/9781474490283_Chapter_1.pdf, s. 3-5, Erişim Tarihi: 31.03.2024.

Hakyemez Yusuf Şevki, “2001 Yılında Yapılan Anayasa Değişikliklerinin Siyasi parti Özgürlüğü Üzerindeki Etkileri”, Anayasa Yargısı Dergisi, C. 18, S. 1, 2002, 1-24.

Hakyemez Yusuf Şevki, “Türkiye’de Son 10 Yılda (2002-2012) Demokratikleşme Sürecinde Atılan Adımlar”, Türkiye’nin Demokratik Dönüşümü 2002-2012, Stratejik Düşünce Enstitüsü, Ankara 2012, 7-42.

Hamdemir Berkan ve Adem Çelik, “Türkiye’de Parti Sistemleri”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 67, S. 4, 2018, 697-733.

Hamilton Malcolm B., “The Elements of the Concept of Ideology”, Political Studies, C. XXXV, 1987, 18-38.

Harlow Carl, “The Concepts and Methods of Reasoning of the New Public Law: Legitimacy”, LSE Law, Society and Economic Working Papers 19/2010, London 2010, 1-39.

Haxhiu Sadik ve Avni H. Alidemaj, “Representative Democracy –Its Meaning and Basic Principles”, Jüridica, C. 17, S. 2, 2021, 76-91.

Holcombe Randall G., “Constitutions and Democracy”, Public Economics, C. 7, S. 1, 2001, 43-58.

Huntington Samuel P. ve Jorge I. Dominquez, Siyasal Gelişme, Çev. Ergun Özbudun, Siyasi İlimler Derneği Yayınları, Ankara 1975.

Ingham Sean, “Representative Democracy and Social Equality”, American Political Science Review, C. 116, S. 2, 2022, 689-701.

İba Şeref, *Siyasi Partiler ve Seçim Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.

İyimaya Ahmet, “Siyasi Parti Kongrelerinin Yargısal Denetimi”, *TBB Dergisi*, S. 64, 2006, 189-250.

İyimaya Ahmet, “Siyasi partilerde Teşkilat Yönetimi: Görevden Almanın Hukuki Rejimi”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 66, 2006, 133-172.

Janda Henneth ve Tyler Colman, “Effects of Party Organization on Performance during the ‘Golding Age’ Parties”, *Political Studies*, C. XLVI, 1998, 611-632.

Janda Kenneth, “Political Parties and Democracy in Theoretical and Practical Perspectives: Adopting Party Law”, *National Democratic Institute for International Affairs*, Washington 2005, 1-30.

Kabaçam Sabriye Beste, “Perception of Democracy in the Turkish Political Culture”, https://www.ukw.edu.pl/download/58288/11._Sabriye_Beste_Kaba%C3%A7am.pdf, 230-242, s. 240, Erişim Tarihi: 31.03.2024.

Kabasakal Mehmet, “Türkiye’de Yerel Parti Örgütlenmesinde İki Farklı Model”, *Akdeniz İİBF Dergisi*, C. 19, S. 2, 2019, 489-515.

Kaboğlu İbrahim Ö., *Kolektif Özgürlükler*, Diyarbakır 1989.

Kalaycıoğlu Ersin, “Siyasal Sistemde Yolsuzluğun Ekonomi Politik ve Kültürel Kökenleri: Türkiye Örneği”, *HFSA* 6, 1997, 170-183.

Kang Youngho ve Dongwon Lee, “Delegative Democratic Attitudes: Theory and Evidence from the ASian Barometer Survey”, *International Political Science Review*, C. 39, S. 4, 2018, 455-472.

Kapani Münici, *Politika Bilimine Giriş*, Eksi Kitaplar, 56. Baskı, Ankara 2015.

Karakul Selman, “Yeni Kuvvetler Ayrılığı Teorisi ve Türkiye’de Uygulanabilirliği”, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 2, S. 2, 2015, 63-112.

Karalar Serol, Sedef Zeyrekli Yaş ve Işıl Usta Kara, “Siyasi Partilerde Değerler, Örgütsel Özdeşleşme ve Ses Davranışı Arasındaki İlişki”, *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, C. 29, S. 1, 2022, 133-158.

Katz Richard S. ve Peter Mair, “The Evolution of Party Organizations in Europe: The Three Faces of Party Organization”, *The American Review of Politics*, C. 14, Winter, 1993, 593-617.

Katz Richard S., “Party in Democratic Theory”, içinde Handbook of Party Politics, Ed. Richard S. Katz ve William Crotty, Sage Publications, London 2006, 34-46.

Katz Richard S., “Democracy and the Legal Regulation of Political Parties”, http://hr.law.vnu.edu.vn/sites/default/files/resources/democracy_and_legal_regulation_17-44.pdf, s. 18, Erişim Tarihi: 19.03.2024.

Kaya Semih Batur, Demokrasi ve Muhalefet Hakkı Üzerine Bir Deneme, Yetkin Yayınları, Ankara 2022.

Kaynar Mete Kaan, “Conformity versus Informality: On Relationship between the Socialists and Bureaucratic Elite in Turkey”, Sosyoloji Araştırmaları Dergisi, C. 22, S. 1, 2019, 96-121.

Kirchhof Paul, “Anayasa Kültürü ve Kavramı”, Çev. Nedim Meriç, Ed. Otto Depenheuer ve Christoph Grabenwarter, Anayasa Teorisi, Lale Yayıncılık, 2014, 81-130.

Koçak Mustafa, “Seçim Sistemleri ve Demokrasi Karşılaştırmalı Bir Analiz: İHAM ve AB Ölçütleri”, Anayasa Yargısı Dergisi, C. 23, 2006, 115-132.

Koçak Mehmet Faruk, “Amerika Birleşik Devletleri’nde Siyasi Parti disiplini”, Anayasa Hukuku Dergisi, C. 8, S. 16, 2019, 443-470.

Kubicek Paul, “Delegative Democracy in Russia and Ukraine”, Communist and Post-Communist Studies, C. 27, S. 4, 1994, 423-441.

Kuzu Burhan, “1961 ve 1982 Anayasalarında ve Bunlara İlişkin Siyasi Partiler Kanunlarında Siyasi Parti Kavramı, Kuruluşu ve Kapatma Rejimi”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 52, S. 1-4, İstanbul 1988.

Küçük Tefik Sönmez, “Parti İçi Demokrasi”, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul 2014.

Küçük Tefik Sönmez, “Temel Hak ve Hürriyetlerin Geliştirilmesi Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Siyasi Partiler Kanunu’nda Yapılan Değişikliklerin Parti İçi Demokrasi İlkesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 121, 2015, 67-88.

La Palombara Joseph ve Myron Weiner, Political Parties and Political Development, Princeton University Press, New Jersey 1969.

Lancaster Caroline, “The Iron Law of Erdogan: The Decay from Intra-Party Democracy to Personalistic Rule”, *Third World Quarterly*, C. 35, S. 9, 2014, 1672-1690.

Lassen David Dreyer, “Political Accountability and the Size of Government: Theory and Cross-Country Evidence”, *Economy Policy Research Unit and University of Copenhagen*, Copenhagen November 2000, 1-56.

Leininger Arndt, “Direct Democracy and Representative Government”, *Hertie School of Governance in Partial Fullfilment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy*, Berlin 2016.

Levitsky Steven ve Maxwell A. Cameron, “Democracy Without Parties? Political PARTies and Regime Change in Fujimori’s Peru”, *Latin American Politics and Society*, C. 45, S. 3, 2003, 1-33.

Levitsky Steven ve James Loxton, “Populism and Competitive Authoritarianism in the Andes”, *Democratization*, C. 20, S. 1, 2013.

Levitsky Steven ve Lucan A. Way, “The Rise of Competitive Authoritarianism”, *Journal of Democracy*, C. 13, S. 2, 2002, 51-65.

Levitsky Steven ve Lucan Way, “The New Competitive Authoritarianism”, *Journal of Democracy*, C. 31, S. 1, 2020, 51-65.

Lichtheim George, “The Concept of Ideology”, *History and Theory*, C. 4, S. 2, 1965, 164-195.

Lijhpart Arend, “Reply to Lane and Ersson, French Politics: The Virtues of Majoritarian Democracy: Majoritarianism and Democratic Performance in the Fifth Republic”, *French Politics*, S. 1, 2003, 225-232.

Linz Juan J., *Totaliter ve Otoriter Rejimler*, Çev. Ergun Özbudun, *Liberte*, 2008.

Lipset Seymour M., “Democracy in Private Government (a case study of the International Typographical Union)”, *The British Journal of Sociology*, C. 61, 2010, 9-27.

Lovell David W., “The Challenges of Turkish Democracy”, *Language and Scientific Imagination*, *University of Helsinki International Conference of ISSEI*, 28 July- 2 August 2008.

Luna Juan Pablo ve Alberto Vergara, “Delegative Democracy Revisited: Latin America’s Problems of Success”, *Journal of Democracy*, C. 27, S. 3, 2016, 158-165.

Lupia Arthur ve John G. Matsusaka, “Direct Democracy: New Approaches to Old Questions”, *Annu. Rev. Polit. Sci.*, S. 7, 2004, 463-482.

Lynch Michael, *Origins and Development of Authoritarian and Single-Party States*, Hodder Education, 2013.

Maduz Linda, “Direct Democracy”, *Living Reviews in Democracy*, March 2010, 1-14.

Marks Gary, “Rational Sources of Chaos in Democratic Transition”, *American Behavioral Scientist*, C. 35, S. 4-5, 1992, 397-421.

Marks Gary, David Attwell, Liesbet Hooghe, Jan Rovny ve Marco Steenbergen, “The Social Bases of Political Parties: A New Measure and Survey”, *British Journal of Political Science*, 2022, 1-12.

Marland Alex, *Whipped Party Discipline in Canada*, UBC Press, Toronto 2020.

Martin John Levi, “What is Ideology?”, *Sociologia*, S. 77, 2015, 9-31.

Marume S. B. M., A. S. Chikasha ve D. Ndudzo, “Political Parties”, *IOSR Journal of Mechanical and Civil Engineering*, C. 13, S. 4, 2016, 140-152.

Meadowcroft James, “Deliberative Democracy”, içinde *Environmental Governance Reconsidered: Challenges, Choices, and Opportunities*, Ed. Robert F. Durant, Daniel J. Fiorino ve Rosemary O’Leary, The MIT Press, Cambridge 2004, 183-218.

Merkel Wolfgang, “Embedded and Defective Democracies”, *Democratization*, C. 11, S. 5, 2004, s. 33-58.

Mersel Yigal, “The Dissolution of Political Parties: The Problem of Internal Democracy”, *I-CON*, C. 4, S. 1, 2006, 84-113.

Metin Yüksel, “Türkiye’de Yargı Bağımsızlığına İlişkin Kimi Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, *Anayasa Yargısı*, C. 27, 2010, 217-272.

Michels Robert, *Political Parties: A Sociological Study of the Oligarchical Tendencies of Modern Democracy*, Batoche Books, Kitchener 2001.

Moller Jorgen ve Svend-Erik Skaaning, “Beyond the Roldal Delusion: Conceptualizing and Measuring Democracy and Non-democracy”, *International Political Science Review*, C. 31, S. 3, 2010, 261-283.

Moustafa Tamir ve Tom Ginsburg, “Introduction: The Functions of Courts in Authoritarian Politics”, içinde *Rule by Law: The Politics of Courts in*

Authoritarian Regimes, Ed. Tom Ginsburg ve Tamir Moustafa, Cambridge University Press, Cambridge 2008, 1-22.

Mtimkulu Philip, “The Key to One-Party Dominance: A Comparative Analysis of Selected States”, Journal of African Elections, C. 8, S. 2, 2006.

Mullins Eillard A., “On the Concept of Ideology in Political Science”, The American Science Review, C. 66, S. 2, 1972, 498-510.

Müftüler-Baç Meltem ve E. Fuat Keyman, “Turkey Under the AKP: The Era of Dominant-Party Politics”, Journal of Democracy, C. 23, S: 1, 2012, 85-99.

Müftüler-Baç Meltem ve E. Fuat Keyman, “Turkey’s Unconsolidated Democracy: The Nexus between Democratisation and Majoritarianism in Turkey”, Global Turkey in Europe, Policy Brief 19, January 2015, 1-6.

Nonnenmacher Alexandra ve Tim Spier, “Introduction: German Party Membership in the 21st Century”, German Politics, C. 28, S. 2, 2019, 150-161.

O’Donnell Guillermo, “Delegative Democracy”, Journal of Democracy, C. 5, S. 1, 1994, 55-69.

Oktay Cemil, “Kuvvetler Ayrılığı İlkesinin Yargı Açısından Anlamı ve Türkiye Örneği”, Anayasa Yargısı Dergisi, C. 1, 1984, 215-242.

Ostrogorski Moiesi, Democracy and the Organization of Political Parties, Ed. Martin Lipset, Routledge, London ve New York 2017.

Öktem Kerem ve Karabekir Akkoyunlu, “Exit from Democracy: Illiberal Governance in Turkey and Beyond”, Southeast European and Black Sea Studies, C. 16, S. 4, 2016, 469-480.

Özbudun Ergun, “Turkey: How far from Consolidation?”, Journal of Democracy, C. 7, S. 3, 1996, 123-138.

Özbudun Ergun 2007 Anayasa Taslağı, https://www.tuerkeirecht.de/downloads/verfassung_entwurf_oezbudun.pdf, Erişim Tarihi: 05.05.2024.

Özbudun Ergun, “AKP at the Crossroads: Erdoğan’s Majoritarian Drift”, South European Society and Politics, C. 19, S. 2, 2014, 155-167.

Özbudun Ergun, “Turkey’s Judiciary and the Drift Toward Competitive Authoritarianism”, The International Spectator, C. 50, S. 2, 2015, 42-55.

Özbudun Ergun, *Türk Anayasa Hukuku, Yetkin Yayınları*, 18. Baskı, Ankara 2018.

Özbudun Ergun, “State Elites and Democratic Political Culture in Turkey”, <https://repository.bilkent.edu.tr/server/api/core/bitstreams/f06db6ba-cf77-4384-a392-0e156b4e121c/content>, s. 189, Erişim Tarihi: 31.03.2024.

Özcan Hüseyin ve Murat Yanık, *Siyasi Partiler Hukuku, Der Yayınları*, 2. Baskı, İstanbul 2011.

Öztürk İlhami ve Arif Emre Sümer, “Siyasi Partiler Hakkında Uygulanan Devlet Yardımından Yoksun Bırakma Yapıtırımının Hukuki Niteliği”, *TBB Dergisi*, S. 157, 2021, 73-123.

Pantül Mehmet, *Siyasi Partiler Kanunu Metinleri*, TBMM Basımevi, Ankara 1982.

Parkinson John, “Legitimacy Problems in Deliberative Democracy”, *Political Studies*, C. 51, 2003, 180-196.

Parla Taha, *Türkiye’nin Siyasal Rejimi*, Onur Yayınları, 1986.

Pedersen Helene Helboe ve Gideon Rahat, “Political Personalization and Personalized Politics within beyond the Behavioural Arena”, *Party Politics*, C. 27, S. 2, 2021, 211-219.

Pempel T. J., “Introduction. Uncommon Democracies: The One-Party Dominant Regimes”, içinde *Uncommon Democracies: The One-Party Dominant Regimes*, Ed. T. J. Pempel, Cornell University Press, Ithaca ve London 1990, 1-32.

Pennings Paul ve Reuven Y. Hazan, “Democratization Candidate Selection: Causes and Consequences”, *Party Politics*, C. 7, S. 3, 2001, 267-275.

Perciles, “Funeral Oration”, içinde *Democracy A Reader*, Ed. Ricardo Blaug ve John Schwarzmantel, Columbia University Press, New York 2016, 25-27.

Perinçek Doğu, *Anayasa ve Partiler Rejimi*, Kaynak Yayınları, İstanbul 1985.

Pettitt Robin T., “Exploring Variations in Intra-party Democracy: A Comparative Study of the British Labour Party and the Danish Centre-Left”, *The British Journal of Politics and International Relations*, C. 14, S. 4, 2012, 630-650.

Philip Mark, “The Corruption of Politics”, *Social Philosophy and Policy*, C. 35, S: 2, 2018, 73-93.

Pierini Marc, “Individual Freedoms in Turkey”, Open Society Foundation Turkey, September 2013.

Pildes Richard, “Political Parties and Constitutionalism”, New York University Public Law and Legal Theory Working Papers 179, 3.1.2010, 1-22.

Poggi G., The Development of the Modern State, Hutchinson, 1978.

Political Parties and Democracy in Theoretical and Practical Perspectives, National Democratic Institute, New York 2013.

Premat Christophe, “Direct Democracy in a Comparative Perspective”, Taiwan Journal of Democracy, C. 2, S. 1, 2006, 137-142.

Rahat Gideon, “Which Candidate Selection Method is the Most Democratic?”, Government and Opposition, C. 44, S. 1, 2009, 68-90.

Rahat Gideon, “What is Democratic Candidate Selection?”, içinde The Challenges of Intra-Party Democracy, Ed. William P. Cross ve Richard S. Katz, Oxford University Press, Oxford 2013, 136-149.

Rahat Gideon ve Assaf Shapira, “An Intra-Party Democracy Index: Theory, Design and A Demonstration”, Parliamentary Affairs, 2016, 1-27.

Rahat Gideon ve Ofer Kenig, From Party Politics to Personalized Politics? Party Change and Political Personalization in Democracies, Oxford University Press, Oxford 2018.

Rodan Garry ve Kanishka Jayasuriya, “Hybrid Regimes”, Ed. Jeffrey Haynes, Routledge Handbook of Democratization, Routledge, 2011, 175-189.

Rodan Garry ve Kanishka Jayasuriya, “Hybrid Regimes: A Social Foundations Approach”, içinde Routledge Handbook of Democratization, Ed. Jeffrey Haynes, Routledge, London ve New York 2012, 175-189.

Rodrigues Karina Furtado, “Uveiling the Concept of Transparency: Its Limits, Varieties and the Creation of a Typology”, Cad. Ebape.Br, C. 18, S. 2, 2020, 237-253.

Sağlam Fazıl, “Anayasa Hukukumuz Açısından Siyasi parti Kurumunun Güncel Sorunları”, Anayasa Yargısı Dergisi, C. 14, 1997, 367-383.

Sağlam Fazıl, Siyasi Partiler Hukukunun Güncel Sorunları, Beta Yayınları, İstanbul 1999.

Sağlam Fazıl, “Siyasi Partiler Kanunu’nda Uluslararası Standartlara Uygunluk Sağlamak İçin Yapılması Gereken Değişiklikler”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, C. 17, 2000, 233-254.

Sarı Mehmet Fatih, “Siyasi Partilerin Fonksiyonları ve Demokrasiye Etkileri”, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2020.

Sarıbay Ali Yaşar, “Siyasi parti Sistemlerini Tasnif Önerilerine Eleştirel Bir Yaklaşım”, <https://acikerisim.uludag.edu.tr/server/api/core/bitstreams/05e17d37-cc9e-4474-8609-8ba9c2572015/content>, s. 147, Erişim Tarihi: 13.05.2024.

Sartori Giovanni, “Constitutionalism: A Preliminary Discussion”, *The American Science Review*, C. 56, S. 4, 1962, 853-864.

Sartori Giovanni, *Demokrasi Teorisine Geri Dönüş*, Çev. Tuncer Karamustafaoğlu ve Mehmet Turhan, Yetkin, Ankara 1993.

Sartori Giovanni, *Parties and Party Systems*, ECPR, Colchester 2005.

Savcı Bahri , “Türkiye’nin Şartları Açısından Siyasi Partiler Rejimine Bir Bakış I”, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, C. 20, S. 1, 1965, 147-197.

Scarrow Susan E., Paul Webb ve David M. Farrell, “From Social Integration to Electoral Concetstion”, içinde *Parties without Partisans*, Ed. Russell J. Dalton ve Martin P. Wattenberg, Oxford University Press, New York 2000, 129-156.

Scarrow Susan E., “The Nineteenth-Century Origins of Modern Political Parties: The Unwanted Emergence of Party-Based Politics”, içinde *Handbook of Party Politics*, Ed. Richard S. Katz ve William Crotty, SAGE, London 2006, 16-24.

Schedler Andreas, “Like Oil and Water? Authoritarianism and Accountability”, *Comparative Democratization*, C. 13, S. 2, 2015, 19-20.

Schlumberger Oliver, “Auhritarianism Regimes”, *Oxford Handbooks Online*, Oxford University, 2015, 1-36.

Schmitter Philippe C., “What if Political Parties were to Disappear or be Abolished? What would Happen to ‘Real-Existing’ Democracies?”, <https://www.ceu.edu/sites/default/files/attachment/event/7050/real-existing-democracies-without-partiespaper.pdf>, s. 6, Erişim Tarihi: 22.03.2024.

Schumpeter Joesph A., *Capitalism, Socialism and Democracy*, Routledge, London ve New York 2010.

Sengupta Manimay, “On a Concept of Representative Democracy”, *Theory and Decision*, S. 5, 1974, 249-262.

Sevinç Murat, “1995 Anayasa Değişikliklerinin Siyasi partiler Tüzemize Etkileri”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, C. 52, S. 1, 1997, 633-645.

Singh Sushil Chandra, “Role of Political Parties”, *The Indian Journal of Political Science*, C. 11, S. 2, 1950, 20-29.

Somer Murat, “Turkish Democracy Is Still Alive”, <https://foreignpolicy.com/2019/06/19/turkish-democracy-is-still-alive/>, Erişim Tarihi: 29.03.2024.

Sözen Yunus, “Reason, Passion and Participation: Paradoxes of Deliberative Democracy”, *Yıldız Social Science Review*, <https://yssr.yildiz.edu.tr/storage/upload/pdfs/1628067072-en.pdf>, s. 47, Erişim Tarihi: 25.03.2024.

Stokes S. C., “Political Parties and Democracy”, *Annu. Rev. Polit. Sci.*, S.2, 1999, 243-267.

Şeker Göktuğ, “Faşizm Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme”, *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, C. 10, S. 2, 2022, 223-245.

Şener Abdülatif, “Siyasi Partilerde Liderlik, Yatay İlişkiler ve Yasaklar Sorunu”, *Siyasi Partiler ve Demokrasi Sempozyumu*, TESAV Yayınları, İstanbul 1995.

Şimşek Oğuz, “Avrupa Siyasi partilerinin Hukuki Temelleri”, *D. E. U. Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof . Dr. Durmuş Tezcan’a Armağan, C. 21, Özel Sayı, 2019, 1547-1576.

Tan Mehmet, Yeter Çiçek ve Hatike Koçar, “Siyasi Partiler ve Türkiye’de Parti İçi Demokrasi Sorununa İlişkin Çözüm Önerileri”, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 5, S. 2, 2015, 347-366.

Tanör Bülent, *Türkiye’de Demokratikleşme Perspektifleri*, TÜSİAD Raporu, İstanbul 1997.

Taş Hakkı, “Turkey- from Tutelary to Delegative Democracy”, *Third World Quarterly*, C. 36, S: 4, 2015, 776-791.

Tessler Mark ve Ebru Altınoğlu, “Political Culture in Turkey: Connections among Attitudes toward Democracy, the Military and Islam”, *Democratization*, C. 11, S. 1, 2004, 21-50.

Teziç Erdoğan, *Siyasi Partiler Yasası, TÜSİAD “Demokratikleşme Standartların Yükseltilmesi Paketi” Tartışma Toplantıları Dizisi- 1*, Mayıs 1997, <https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/8920-siyasal-partiler-yasasi-tusiad-demokratik-standartlarin-yukseltilmesi-paketi-tartisma-toplantilari-dizisi-1>, s. 31, Erişim Tarihi: 4.05.2024.

Teziç Erdoğan, *Anayasa Hukuku*, Beta Yayınları, 7. Baskı, İstanbul 2001.

ti chu-lü Tang, “Party Discipline”, *Chinese Law and Government*, C. 8, S: 2-3, 1975, 105-115.

Tikveş Özkan, “Anayasa’da Siyasi Partilerle İlgili Hükümler (Mukayeseli Bir İnceleme)”, *MHAD*, C. 5, S. 7, 1971, 205-216.

Touraine Alain, *Demokrasi Nedir?*, Çev. Olcay Kunal, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1997.

Tunaya Tarık Zafer, *Siyasi Kurumlar ve Anayasa Hukuku*, İstanbul 1982.

Tuncay Suavi, *Parti İçi Demokrasi*, Gündoğan Yayınları, Ankara 1996.

Turhan Mehmet, “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Siyasi Parti Kapatma Davaları”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, C. 57, S. 3, 2002, 129-150.

Türk Hikmet Sami, “Seçim, Seçim Sistemleri ve Anayasal Tercih”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, C. 23, 2006, 75-113.

“Türkiye’de Demokratikleşme Perspektifleri” ve “AB Kopenhag Siyasal Kriterleri” Görüşler ve Öncelikler: No. 1 Siyasi partiler, Haziran 2001, <https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/1867-turkiye-de-demokratikleşme-perspektifleri-ve-ab-kopenhag-siyasal-kriterleri-no-1-siyasal-partiler>, Erişim Tarihi: 4.05.2024.

Urbinati Nadia, *Representative Democracy: Principles and Genealogy*, The University of Chicago Press, Chicago ve London 2006.

Ustabulut Batuhan, “Türkiye’de Parti Disiplini ve Parti İçi Demokrasi İlişkisi”, *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Kamu Hukuku Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*, Kocaeli 2017.

Uslu Ferhat ve Name Turhan, “Seçim Sistemleri ve Parti İçi Demokrasi: Kısa Bir Analiz”, *AndHD*, C. 6, S. 2, 2020, 313-338.

Uygun Oktay, “Siyasi Partilerin Kapatılması Rejiminin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, C: 17, 2000, 256-272.

Uzun Cem Duran, “Hâkim Parti Sistemi ve Adalet ve Kalkınma Partisi İktidarı”, *ÇÜHFD*, C. 5, S. 1, 2020, 3429-3451.

van Deth Jan W., “Studying Political Participation: Towards a Theory of Everything?”, Workshop “Electronic Democracy: Mobilisation, Organization and Participation via new ICTs”, Grenoble, 6-11 April 2001, 1-20.

van Deth Jan W., “What is Political Participation?”, file:///C:/Users/user/Downloads/acrefore-9780190228637-e-68.pdf, s. 2, Erişim Tarihi: 21.03.2024.

Venice Commission, Guidelines on Prohibition and Dissolution of Political Parties and Analogous Measures, Venice 10-11 December 1999, [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdfid=CDL-INF\(2000\)001-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdfid=CDL-INF(2000)001-e), Erişim Tarihi: 7.05.2024.

Verba Sidney ve Norman H. Nie, *Participation in America: Political Democracy and Social Equality*, Harper and Row Publishers, New York ve London 1972.

Verba Sidney, “Representative Democracy and Democratic Citizens: Philosophical and Empirical Understandings”, *The Tanner Lectures on Human Values*, Oxford May 10-11 1999, 231-288.

Yanık Murat, “Parti Sistemleri ve Türkiye Uygulamaları”, *AÜEHFD*, C. VII, S. 1-2, 2013, 271-282.

Yanık Murat, “Siyasi Partilerin Parti İçi Demokrasi Esaslarına Uymaması Kapatma Nedeni Olabilir Mi?”, içinde Haşim Kılıç’a Armağan, Ed. Ali Rıza Çoban, Serdar Gülener, Musa Sağlam ve Hüseyin Ekinci, *Anayasa Mahkemesi Yayınları*, Ankara 2015, 1831-1852.

Yanık Murat, “Siyasi Partiler ve Demokrasi”, *Özgürlük Araştırmaları Derneği Liberal Perspektif Rapor*, S. 5, Ocak 2016.

Yavuz Ersin ve Mehmet Emin Özgül, “1982 Sonrası Anayasa Mahkemesinin Verdiği Siyasi Parti Kapatma Kararlarının Demokratikleşme Bağlamında İncelenmesi”, *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, C. 4, S. 4, 2016, 1-27.

Yıldız Mustafa, “Federal Almanya’da Siyasi Partiler”, MÜHF Yayını, C. 2, S. 1, İstanbul 1987.

Yılmaz Cüneyt, “Siyasi Parti Örgütlerinde Psikoloji, Sosyoloji ve Siyasal Bilimler: Karşılaştırmalı Analizler”, Ankara Eğitim ve Araştırma Sosyal Bilimler Dergisi, C. 3, S. 3, 2024, 57-74.

Zolo Danilo, “The ‘Singapore Model’: Democracy, Communication, and Globalization”, içinde *The Blackwell Companion to Political Sociology*, Ed. Kate Nash ve Alan Scott, Blackwell Publishing, Oxford 2006, 407-417.

Wahman Michael, Jan Teorell ve Axel Hadenius, “Authoritarian Regime Types Revisited: Updated Data in Comparative Perspective”, *Contemporary Politics*, C. 19, S. 1, 2013, 19-34.

Ware Alan, *Citizens, Parties and the State*, Princeton University Press, Princeton ve New Jersey 1987.

Way Lucan A., “The Sources and Dynamics of Competitive Authoritarianism in Ukraine”, *Journal of Communist Studies and Transition Politics*, C. 20, S. 1, 2004, 143-161.

Weßels Bernhard, “Political Representation and Democracy”, içinde *The Oxford Handbook of Political Behavior*, Ed. Russell J. Dalton ve Hans-Dieter Klingemann, The Oxford University Press, Oxford 2009, 833-850.

Weber Max, *Economy and Society*, Bedminster, 1968.

Winters Jeffrey A., “Oligarchy and Democracy in Indonesia”, *Indonesia*, S. 96, October 2013, 1-33.

Wolkenstein Fabio, “A Deliberative Model of Intra-Party Democracy”, *Journal of Political Philosophy*, C. 24, S. 3, 2016, s. 297-320.

Wright Joseph, “Political Competition and Democratic Stability in New Democracies”, *B. J. Pol. S.*, S. 38, 2008, 221-245.